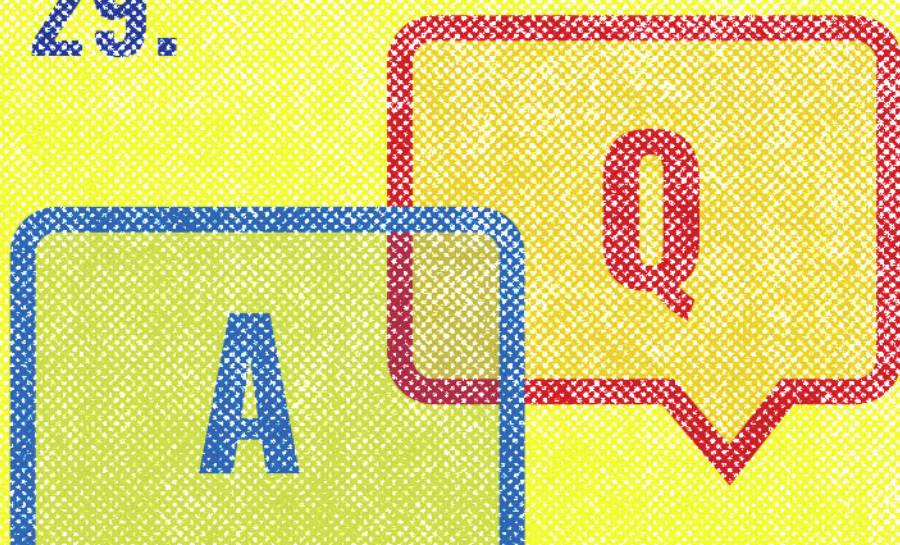

**TÁJÉKOZTATÓ
A JÁRVÁNY
TERJEDÉSÉNEK
MEGELŐZÉSE
ÉRDEKÉBEN
HOZOTT
KORLÁTOZÁSOKRÓL
2020. MÁJUS 29.**

**MAGYAR
HELSINKI
BIZOTTSÁG**
A TE JOGOD. A MI HIVATÁSUNK.

Magyar Helsinki Bizottság

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1074 Budapest, Dohány utca 20. II/9.

1242 Budapest, Pf. 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

TÁJÉKOZTATÓ A JÁRVÁNY TERJEDÉSÉNEK MEGELŐZÉSE ÉRDEKÉBEN HOZOTT KORLÁTOZÁSOKRÓL

2020. május. 20.

A Magyar Helsinki Bizottság nagyon fontosnak tartja, hogy a koronavírus **járvány terjedésének megelőzése érdekében hozott kormányzati intézkedéseket mindannyian betartsuk. A rendőrséggel és más hatóságokkal való együttműködés** fontos állampolgári kötelesség, ez a jelenlegi helyzetben különösen így van.

A kijárási korlátozásokkal kapcsolatos szabályok az elmúlt két hónap során a járványhelyzethez igazodva többször változtak, a budapesti és Pest megyei szabályozás eltért a az ország más területeitől. **Május 18. óta azonban a szabályok** - kevés kivételtől eltekintve, melyeket részletezünk – **az ország egész területén egységesek.** A legfontosabb változás, hogy **a kijárási korlátozások, melyek a lakhelyünk elhagyására vonatkoztak, az országban mindenhol megszűntek, de bizonyos szabályokat,** például a boltok és vendéglátóhelyek látogatásának és a tömegközlekedésnek a szabályait, **továbbra is be kell tartanunk.**

Jelen tájékoztatónkban **összeszedtük a legfontosabb előírásokat és megválasztuk a leggyakoribb, továbbra is aktuális kérdéseket.**

A szabályokról általában

A jelen tájékoztatóban felsorolt szabályok megszegése az országban mindenhol szabálysértés, ami miatt és 5000-500.000 forint közötti bírság szabható ki. A szabályok betartását az ország egész területén a rendőrség vagy más szervezet (pl. a büntetés-végrehajtás, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, vagy a katonai rendészet) ellenőrzi. Fontos, hogy a rendőr most is ugyanolyan okokból használhat bilincset, fegyvert, ugyanúgy igazoltathat, vagy állíthat elő bárkit a rendőrségre, mint eddig. A rendőr csak a szükséges esetben intézkedhet és az intézkedés nem okozhat a szükségesnél nagyobb hátrányt. Ha valaki a felszólítás ellenére tovább folytatja a szabálysértést (például a rendőr felhívása ellenére nem megy távolabb másoktól, nem tartja az előírt távolságot), az előállítható, bevihetik a rendőrkapitányságra. A jogszerűtlen rendőri intézkedés, bilincselés és előállítás ellen továbbra is panasszal lehet élni. Ha Ön úgy véli, hogy alapos oka volt a lakását elhagyni és mégis intézkedtek Önnel szemben, megbírságozták, vagy előállították, írjon a **koronavirus@helsinki.hu** e-mail címre.

Az következő szabályokat kell továbbra is betartanunk:

- A többi embertől legalább 1,5 méteres távolságot kell tartani (védőtávolság). Ez továbbra sem vonatkozik a közös háztartásban élőkre. Ezt a szabályt a tömegközlekedéssel utazóknak is be kell tartani. Vendéglátóhelyeken a távolságot az asztalok között kell betartani.
- Boltban és tömegközlekedési eszközökön maszkot kell viselni, vagy maszk hiányában a száunkat és orrunkat sállal kell eltakarnunk.
- A 70 évesnél idősebbeket a Kormány arra kérte, hogy továbbra se hagyják el otthonaikat.
- A 65 év feletti emberek továbbra is csak 9 és 12 óra között mehetnek vásárolni.
- A közterületeket, parkokat és a játszótereket is mindenki szabadon látogathatja, de be kell tartani a védőtávolságot.
- A szálláshelyek – szállodák és panziók például – fogadhatnak vendégeket.
- A piacok nyitvatartási rendjéről az önkormányzatok dönthetnek, de minden esetben kötelező megállapítani egy olyan időszávot, amikor csak 65 év felettiak vásárolhatnak.

Magyar Helsinki Bizottság

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1074 Budapest, Dohány utca 20. II/9.

1242 Budapest, Pf. 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

- Minden üzlet nyitva tarthat, a szolgáltatások működhetnek.
- A strandok és a szabadtéri fürdők, szabadtéri múzeumok és állatkertek kinyithatnak, de a védőtávolságot, mint az otthonunkon kívül mindenhol, itt is tartani kell. Zárt Mozik, zárt múzeumok, színházak, művelődési házak továbbra sem nyithatnak ki. Szabadtéri színpad, szabadtéri mozi, stadion, uszoda vagy cirkusz azonban működhet és azokat látogathatjuk, de azok nézőterén csak a kijelölt helyeken foglalhatunk helyet, a nézőtéren kívül pedig kötelesek vagyunk a védőtávolságot tartani. Ez a szabadtéri sportrendezvényekre és edzésekre is vonatkozik.
- A vallási szertartásokat, a polgári házasságkötést és temetési szertartást meg lehet tartani. Maximum 200 fő részvételével a halotti tor és az esküvői buli is megtartható. Budapesten június 15. napjától tehetjük ezt meg, az országban mindenhol máshol pedig június 1. napjától. A védőtávolságot ezekben az esetekben is meg kell tartani.
- Fontos, hogy más rendezvényeket, különösen zenés-táncos rendezvényeket, de akár például egy születésnapot, továbbra sem szabad megtartani, illetve szervezni létszámtól függetlenül. Az is szabályt sért, aki ilyen rendezvényen részt vesz.
- Az egyetemek és főiskolák kinyithatnak. A rektorok határozzák meg, milyen rendben működik majd az oktatás, és ők kötelesek gondoskodni a védőtávolság betartásáról is. A kollégiumok azonban mindenhol zárva maradnak.
- Vendéglátóhelyek - éttermek, kávézók, cukrászdák – korlátozás nélkül kinyithatnak. A vendéglátóhely dolgozóinak a vendéglátóhely benti (zárt) részében maszkot kell viselni (vagy szájukat és orukat más módon eltakarni). Az asztalok között meg kell hagyni a legalább 1,5 méteres védőtávolságot.

Az általános szabályokkal kapcsolatban felmerülő kérdésekre alább válaszolunk:

K	Mi van, ha egy 65 év felettinek 12 és reggel 9 között sürgősen patikába kell mennie? Nem kap gyógyszert? Mehet ügyeletes patikába?
V	A 65 év felettiek ügyeletes patikába sem mehetnek dél és reggel 9 között. Járható út lehet, hogy megkérnek egy 65 év alatti, hogy menjen helyettük, vagy webpatikában vásárolhatnak. Amennyiben sürgősen szükségük van gyógyszerre, és családtag, ismerős nem tud segíteni, akkor mentőt kell hívni. A rendelet értelmezésével az sem ellentétes, ha az üzlethelyiségen kívül, az utcán szolgálják ki a 65 évnél idősebbeket 9 óra előtt és 12 óra után.
K	A rendelet elsősorban a 65 év alattiakat korlátozza, tehát nem jelenti ki azt, hogy egy 65 év feletti ember délután nem mehet be a boltba. Az interneten viszont azt látom, hogy sokan ezt másképp értelmezik, mégpedig úgy, hogy délután nem lehet kiszolgálni a 65 év felettieket. Mi a helyes értelmezése ennek a jogszabálynak?

Magyar Helsinki Bizottság

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1074 Budapest, Dohány utca 20. II/9.

1242 Budapest, Pf. 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

V	Reggel 9 és 12 között nem lehet bent az üzlethelyiségben más, csak aki 65 évnél idősebb és az ott dolgozók. A rendelet értelmezésével nem ellentétes, hogy egy 65 évnél fiatalabb vásárlót az üzlethelyiségen kívül reggel 9 és dél között kiszolgáljanak. Így a rendelet értelmezésével az sem ellentétes, ha az üzlethelyiségen (pl. gyógyszertáron) kívül, az utcán szolgálják ki a 65 évnél idősebbeket 9 óra előtt és 12 óra után. A rendelet célja azonban az, hogy a 65 év felettiek ne legyenek kitéve annak a veszélynek, hogy elkapják a vírust. Ezt úgy lehet elérni, hogy a 65 év felettiek a lehető legkevesebbet találkoznak a fiatalabbakkal.
K	Ha nem tartózkodik 65 év feletti a boltban, szabálysértést követek el, ha kiszolgálom a 65 évnél fiatalabb embert 11 órakor?
V	Igen, mert a jelenlegi szabályok szerint 11 órakor nem tartózkodhat a boltban 65 évesnél fiatalabb vevő.
K	Nem akarom, hogy a rendőr megfogja a személyimet, mert sok más emberét is megfogta. Mit tudok tenni? Megtagadhatom, hogy hozzáérjen?
V	Nem tagadhatja meg. Ugyan a rendőrségi törvény szerint az állampolgár köteles "bemutatni" a személyazonosítás során a személyijét (ez lehet útlevél, jogosítvány is, esetleg más személyazonosításra alkalmas okmány), de ha a rendőr az okirat átadását is kéri, akkor eleget kell tenni a felszólításnak. Elfogadható az is, ha valaki más azonosítja Önt, azonban ennek az embernek is okmánnyal kell igazolnia magát.
K	1,5 méternél közelebb jöhet a rendőr?
V	Igen. Feladata ellátása érdekében a rendőr olyan közel jön, ahogy azt az adott helyzetben a kiképzésének megfelelően indokoltnak tartja.
K	Köteles vagyok szóba állni a rendőrrel, ha nincs rajta maszk/ védőfelszerelés?
V	Igen, minden rendőri intézkedés során köteles a rendőrrel együttműködni, az utasításának engedelmeskedni, ha a rendőri intézkedés jogszerű. A rendőri intézkedés közben annak jogszerűsége csak akkor vonható kétségbe, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.
K	Kérheti tőlem a rendőr, hogy vegyem le a maszkomat az igazoltatás során?
V	Igen, kérheti. Az igazoltatás során személyazonosításra alkalmas okmányt kell bemutatni és a rendőrnek meg kell győződnie arról, hogy az azon szereplő ember megegyezik azzal, aki az okmányt átadta.
K	Mit tehetek akkor, ha úgy bilincsel meg a rendőr, hogy nem volt rajta védőfelszerelés?
V	Minden jogszerűtlen intézkedéssel szemben panaszt lehet tenni, de a védőfelszerelés nélküli bilincselés önmagában nem jogszerűtlen.

Magyar Helsinki Bizottság

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1074 Budapest, Dohány utca 20. II/9.

1242 Budapest, Pf. 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

K	Előállítottak és több másik emberrel voltam a fogdán/vártam a folyosón. Ez jogszerű? Félek, hogy megfertőznek.
V	Az előállítás rendőri intézkedés, amelynek alá kell vetnie magát. Kivéve, ha annak jogszerűtlensége minden kétséget kizáróan, mérlegelés nélkül megállapítható. Önmagában az, hogy a rendőrségen több ember tartózkodik, nem alap arra, hogy bárki ellenálljon az előállításnak, és adott esetben annak, hogy a folyosón várakozzon, vagy a fogdán tartózkodjon. Ha aktívan ellenáll a rendőri intézkedéssel szemben, azzal bűncselekményt is megvalósíthat. Úgy ítéli meg, hogy a rendőrség jogszerűtlenül igazoltatta, megbilincselte vagy előállította? Írjon nekünk a koronavirus@helsinki.hu e-mail címre.
K	A boltban ellenőrizhetik, hogy hány éves vagyok? Elkérheti a boltos a személyi igazolványomat?
V	Az élelmiszerbolti kérésre ugyan nem köteles senki személyit felmutatni, viszont az élelmiszerbolt adott időben csak adott életkorú személyt engedhet be. Ezért ha valaki nem igazolja az életkorát, akkor a bolt személyzete megtagadhatja a beengedését. Ezért azt javasoljuk, hogy mindenkinél legyen okmány és azt kérésre mutassa meg. Az okmányt nem kell odaadni és nem készíthető engedély nélkül másolat sem róla.
K	Rendőrt kell hívnom, ha valaki kérés ellenére is közel megy másokhoz a boltomban?
V	Véleményünk szerint a kulturált felszólítás a legcélravezetőbb. Ha valaki a személyes távolságot nem tartja be, nem kötelező rendőrt hívni, de lehet. Mivel a szabályok betartásáért a bolt üzemeltetője felel, akár az üzlet elhagyására is felszólíthatja a vásárlót, ha az szabályt sért.
K	Nem tudom befizetni a pénzbírságot. Kötelezhetnek közérdekű munkára a járvány idején?
V	2020. április 6. napja óta nem kell megkezdeni a közérdekű munkát és a jóvátételi munkát, akár bűncselekmény, akár szabálysértés miatt szabták azt ki. A megkezdett közérdekű munka és jóvátételi munka végrehajtása pedig félbeszakad. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy ezeket később nem kell ledolgozni. Ez vonatkozik a bírságról átváltoztatott közérdekű munkavégzésre is.
K	1,5 méternél közelebb jött valaki az utcán. A szomszédom házibuliba jár/ bulit tart, feljelentsem? Feljelentettek, mert nem tartottam be a 1,5 méter távolságot, de ez nem igaz. Hogy bizonyítom be?
V	Senki sem köteles feljelentést tenni, de mindenki tehet. Bizonyítani kell, ami a feljelentésben áll, ez megtehető egyszerű módon, egy fénykép elkészítésével is. Ha valaki azonban más személyt hamisan vádol szabálysértés elkövetésével, az a hamis vád bűncselekményét követi el. Egyébként nem tanácsoljuk, hogy ilyen eljárásokkal terheljük az egyébként is létszámihiánnyal küszködő rendőrséget, van, ahol a nagyszámú bejelentésre tekintettel ezt <u>maga a rendőrség kérte</u> .
K	Köteles vagyok megfűjni a szondát, ha nem tudom, hogy a rendőr fertőtlenítette-e azt?

Magyar Helsinki Bizottság

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1074 Budapest, Dohány utca 20. II/9.

1242 Budapest, Pf. 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

V Az ORFK tájékoztatása szerint a járványhelyzetre való tekintettel iránymutatást adtak ki a nagyobb számban egymás után történő közúti szondáztatás mellőzésére. Indokolt esetben továbbra is szondáztathatnak. A szondáztatás során egyedileg csomagolt, egyszer használatos mintavételi csövet használnak, elkerülve így a fertőzés lehetőségét. Eljárásrendet is kidolgoztak, ami általános szabályokat fogalmaz meg a védőeszközök, fertőtlenítőszeres használata kapcsán minden rendőr számára. Ez alapján lehet abban bízni, hogy e szerint járnak el a szondáztatás során is.

A szonda megfújása a helyszínen azonban eddig is önkéntes volt. Ha a sofőr erre nem hajlandó, a rendőr előállíthatja egészségügyi ügyeletre, vagy kórházba mintavételre, ami viszont már kötelező. Annak semmi akadálya, hogy az állampolgár megkérdezze a rendőrtől, hogy megfelelően fertőtlenítette-e a szondát és csak akkor fújja meg a helyszínen, ha erre igenlő választ kap. A rendőr nem kötelezhető a szonda megtisztítására, ezért praktikus lehet, ha van a kocsiban fertőtlenítő, aminek a használatát a rendőr engedélyezheti.

A Magyar Helsinki Bizottság kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a veszélyhelyzet idején különösen gyorsan változó jogszabályok közérthetőek legyenek. Közérthető tájékoztatóinkat különböző témákban, számos nyelven itt érhetik el:

- <https://www.helsinki.hu/koronavirus-tajekoztatok/>
- <https://www.helsinki.hu/en/covid-19-information-leaflets/>

A különleges jogrendben az emberi jogaink is különleges védelmet érdemelnek. Jogsegélyszolgálatunk megnövelt kapacitással dolgozik jogaik védelmén - keressenek minket a koronavirus@helsinki.hu címen.